

Medium d.o.o.

DOPOLNITEV OKOLJSKE IZJAVE ZA LETO 2020

Žirovnica, junij 2021

KAZALO

1. Izjava o verodostojnosti okoljskih podatkov.	4
2. Okoljski vidiki	6
3. Okoljski cilji ter okoljska uspešnost	8
3.1. Posredni vidiki: Izredne razmere - Epidemija Covid-19	8
3.2. Nastajanje nevarnih odpadkov	9
3.3. Drugi kazalniki okoljske uspešnosti.	10
3.3.1. Poraba električne energije	10
3.3.2. Proizvodnja električne energije iz OVE.	12
3.3.3. Emisije snovi v zrak	12
3.3.4. Količina nabavljenih kemikalij.	15
3.3.5. Poraba vode.	16
3.3.6. Nastajanje odpadnega papirja	17
3.3.7. Nastajanje mešanih odpadkov	19
3.3.8. Spodbujanje strank k nakupu tiskovin iz reciklinanega papirja ali papirja s FSC/PEFC certifikatom	19
3.3.9. Biotska raznovrstnost	21
4. Obveznosti glede skladnosti.	22
5. Komuniciranje.	24
5.1. Zunanje komuniciranje.	24
5.2. Notranje komuniciranje in usposabljanje	25
6. Izredne razmere	26
7. Izjava okoljskega preveritelja o dejavnostih preverjanja in potrjevanja	27

Medium d.o.o., Dopolnitev okoljske izjave za leto 2020

Pripravila: mag. Mirjam Fain, skrbnica sistema ravnanja z okoljem

Odobril: Miran Dolar, direktor

1. Izjava o verodostojnosti okoljskih podatkov

Dopolnitev okoljske izjave za leto 2020 odraža stanje v podjetju Medium d.o.o. za obdobje od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2020. Vsi podatki navedeni v Dopolnitvi okoljske izjave za leto 2020 so verodostojni in odražajo dejansko stanje sistema ravnanja z okoljem v podjetju Medium.

Okoljska izjava je objavljena na spletni strani www.medium.si.
Enkrat letno se ji doda še Dopolnitev okoljske izjave.

Podjetje Medium je samostojno podjetje, katerega dejavnosti potekajo na sedežu organizacije.

Firma: Medium, design, grafični inženiring, tisk, d.o.o.

Skrajšana firma: Medium d.o.o.

Naslov: Žirovnica 60 c

Poštna številka in kraj: 4274 Žirovnica

Občina: Žirovnica

Datum vpisa v sodni register: 10. 1. 1992

Telefon: 04/580 50 20

GSM: 040 221 533

e-mail: medium@medium.si

Spletna stran: www.medium.si

Direktor: Miran Dolar

Skrbnica sistema ravnanja z okoljem: mag. Mirjam Fain

04/580 50 20, mirjam@medium.si

Dejavnost družbe: oblikovanje, priprava za tisk, tisk, prodaja prom. izd.

Šifra glavne dejavnosti: 18.120 Drugo tiskanje

Velikost organizacije: mikro podjetje

Število zaposlenih: 18

Svoje delovanje smo zahtevam Uredbe EMAS (Uredba ES št. 1221/2009, z dne 25. 11. 2009) prilagodili v letu 2010. Prvo Potrdilo o registraciji v sistem EMAS je izdalo Ministrstvo za okolje in prostor, ARSO leta 2011. (Datum vključitve v EMAS: 31. 1. 2011, registracijska številka SI-00005, registracija je veljala do 31. 1. 2014. Dokument je objavljen na koncu Okoljske izjave 2010). V letu 2019 smo od Ministrstva za okolje in prostor, ARSO pridobili podaljšanje registracije v sistem EMAS (Registracija velja do 31. 1. 2023. Dokument je objavljen na naši spletni strani).

Zaradi novega mednarodnega standarda ISO 14001: 2015, je septembra 2017 prišlo do spremembe Uredbe EMAS. V uredbi Komisije (EU) 2017/1505 je zapisano novo besedilo Prilog I, II in III, v katerih sta sistem EMAS in standard ISO 14001: 2015 usklajena. V decembru 2018 je bila sprejeta nova Uredba Komisije (EU) 2018/2026, ki nadomešča Prilogo IV iz Uredbe ES št. 1221/2009.

Delovanje sistema ravnanja z okoljem in Okoljsko izjavo oz. Dopolnitev okoljske izjave preverja Slovenski inštitut za kakovost in meroslovje (akreditacijska številka SI-V-0001). Izjava okoljskega preveritelja o dejavnostih preverjanja in potrjevanja št. O-005 je objavljena na koncu vsake Okoljske izjave oz. Dopolnitve okoljske izjave.

Miran Dolar, direktor

2. Okoljski vidiki

Okoljski vidik pomeni element dejavnosti, proizvodov ali storitev organizacije, ki vpliva ali lahko vpliva na okolje. Okoljske vidike smo prvič prepoznali v začetnem okoljskem pregledu leta 2008. V začetku leta 2016 pa smo jih s pomočjo naših zaposlenih ponovno opredelili. Pri opredeljevanju smo upoštevali vidik življenjskega cikla.¹

V tabeli 1 so naštetni vsi okoljski vidiki in njihovi vplivi na okolje. Neposredni okoljski vidiki so povezani z dejavnostjo, proizvodi ali storitvami organizacije, nad katerimi imamo neposreden upravljavski nadzor. Posredni okoljski vidiki so lahko posledica interakcije organizacije s tretjimi osebami, na katere lahko do razumne meje vplivamo.

Tabela 1: Okoljski vidiki

Okoljski vidiki	Vpliv na okolje
Neposredni okoljski vidiki	
nastajanje odpadkov	odvisno od nadaljnjega ravnanja
nastajanje nevarnih odpadkov	odvisno od nadaljnjega ravnanja
ravnanje z odpadki	odvisno od nadaljnjega ravnanja
ravnanje z nevarnimi odpadki	odvisno od nadaljnjega ravnanja
emisije snovi v zrak – dejavnost	onesnaževanje zraka
emisije snovi v zrak – kurilna naprava	onesnaževanje zraka
emisije snovi v zrak – prezračevalna naprava	onesnaževanje zraka
raba energentov – prevoz zaposlenih in izdelkov (bencin/ dizel)	izraba naravnih virov
raba energentov (električna energija, plin)	izraba naravnih virov
raba papirja	izraba naravnih virov
raba vode – količina porabljene vode	izraba naravnih virov
onesnaženost odpadne vode	obremenjevanje vode
uporaba kemikalij	odvisno od vrste kemikalij (hlapnost-zrak, odpadki-skladiščenje in odstr.)
izredne razmere – razlitje kemikalij	možni vplivi na tla, zrak
izredne razmere – požar	možni vplivi na tla, zrak
izredne razmere – razlitje vode	izraba naravnih virov
hrup	povzročanje hrupa
biotska raznovrstnost	vpliv na naravno okolje
Posredni okoljski vidiki	
spodbujanje strank k nakupu tiskovin iz rec. papirja ali papirja s FSC /PEFC cert.	izraba naravnih virov / okoljska osveščenost
okoljsko izobraževanje	okoljska osveščenost
sodelovanje z okoljsko osveščenimi kooperanti	izraba naravnih virov / okoljska osveščenost
izredne razmere – Epidemija COVID-19	izraba naravnih virov / okoljska osveščenost

1 Faze življenjskega cikla izdelka: pridobivanje surovin, snovanje in oblikovanje izdelkov, proizvodnja in skladiščenje, transport / dostava in pakiranje, uporaba, shranjevanje, obdelava ob koncu življenjske dobe – ponovna uporaba, predelava, recikliranje in končna odstranitev.

Med samo uporabo naših izdelkov (tiskovin) ne nastajajo okoljski vidiki. Ob koncu življenjske dobe, v primeru če uporabnik z izdelkom pravilno ravna - torej ga reciklira, so okoljski vplivi na okolje minimalni.

Prepoznane okoljske vidike z metodologijo ocenimo in tako določimo tiste okoljske vidike, ki so za nas pomembni. Pri ocenjevanju upoštevamo štiri kriterije:

- obveznosti glede skladnosti,
- mnenje zainteresiranih strani,
- ekonomski učinek in
- okoljsko tveganje.

Vsak kriterij ima 3-stopenjsko lestvico (zelena, rumena in rdeča barva, ki ponazarjajo barve na semaforju). Vidik opredelimo kot pomemben, če sta vsaj 2 kriterija rumena ali 1 kriterij rdeč. Za pomembne okoljske vidike določimo okoljske cilje ter ukrepe za doseganje le-teh.

Okoljska vidika, ki smo ju kot pomembna ocenili v letu 2021 je:

- raba energentov – električna energija

Raba električne energije

Največji del električne energije porabijo tiskarski stroji, ostali porabniki električne energije pa so računalniki in ostala električna in elektronska oprema, ki jo uporabljamo v pisarnah, oblikovanju in pripravi za tisk ter svetila. Z optimizacijo procesov smo zmanjšali porabo električne energije, kar nameravamo izvajati še v prihodnje. Vsako leto posodobimo del elektronske in električne opreme, s čimer zagotavljamo čim boljši izkoristek strojne opreme. Torej, da je poraba električne energije glede na letni prihodek čim manjša. Prikazujemo pa je tudi absolutna poraba električne energije.

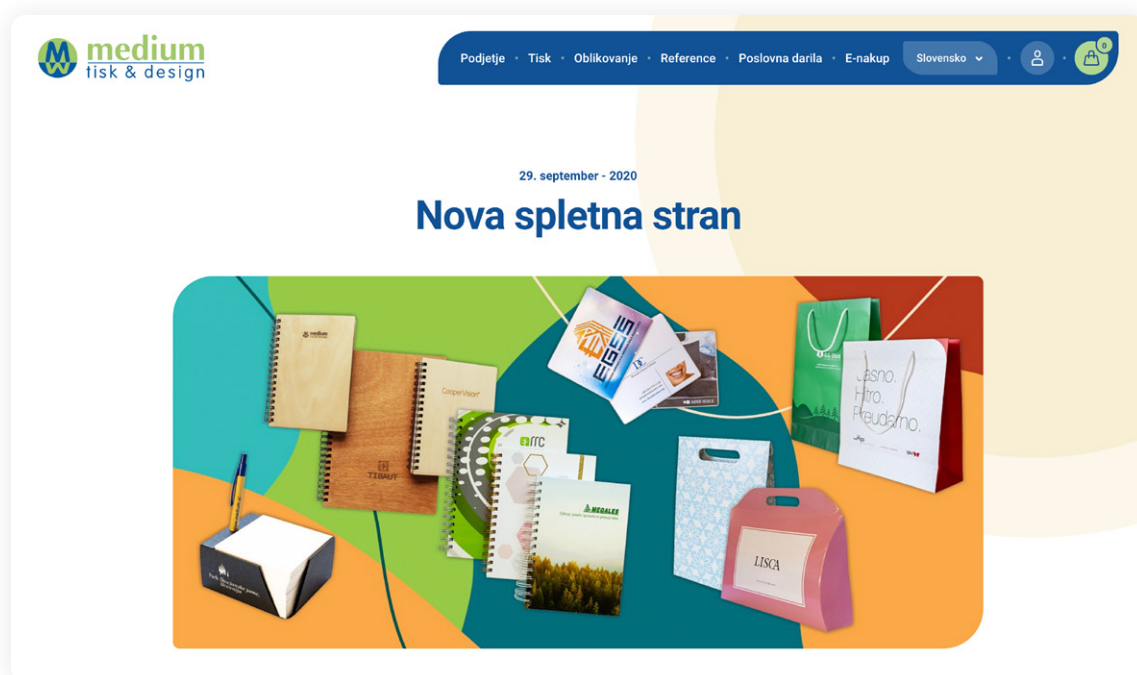
3. Okoljski cilji ter okoljska uspešnost

Za vse okoljske vidike, ki jih opredelimo kot pomembne, si zastavimo okoljske cilje. V nadaljevanju predstavljamo doseganje ciljev v preteklem letu. Okoljsko uspešnost našega podjetja opredeljujejo tudi drugi kazalniki, ki jih prav tako predstavljamo.

Za tiskarne še ne obstaja sektorski referenčni dokumenti. Kazalniki okoljske uspešnosti predstavljeni v nadaljevanju so povzeti po Uredbi EMAS².

3.1. Posredni vidiki: Izredne razmere - Epidemija Covid-19

V lanskem letu smo med posredne vidike uvrstili epidemijo Covid-19. Med samo epidemijo smo se, kot vsi ostali, prilagajali navodilom pristojnih institucij. Za izboljšanje delovanja v teh časih, smo si zadali en cilj – digitalizacijo poslovanja. Cilj je bil, da vzpostavimo novo spletno stran, kar smo tudi izvedli. Nova spletna stran je pričela z delovanjem konec septembra, ob hkratnem izidu našega vsakoletnega kataloga promocijskih izdelkov.

2 Uredba komisije (EU) 2018/2026 z dne 19. 12. 2018.

3.2. Nastajanje nevarnih odpadkov

Med nevarne odpadke štejemo vse odpadke, ki imajo poleg številke odpadka še simbol *. Za leto 2020 smo si zadali cilj zmanjšanje nastajanja nevarnih odpadkov za 5 %. Ta cilj smo uspeli preseči. V začetku leta 2019 smo zamenjali CTP stroj (stroj za osvetljevanje offset plošč). Nov CTP stroj omogoča hitrejše osvetljevanje tiskarskih offset plošč in za osvetljevanje ne potrebuje razvijalca (nevarna snov).

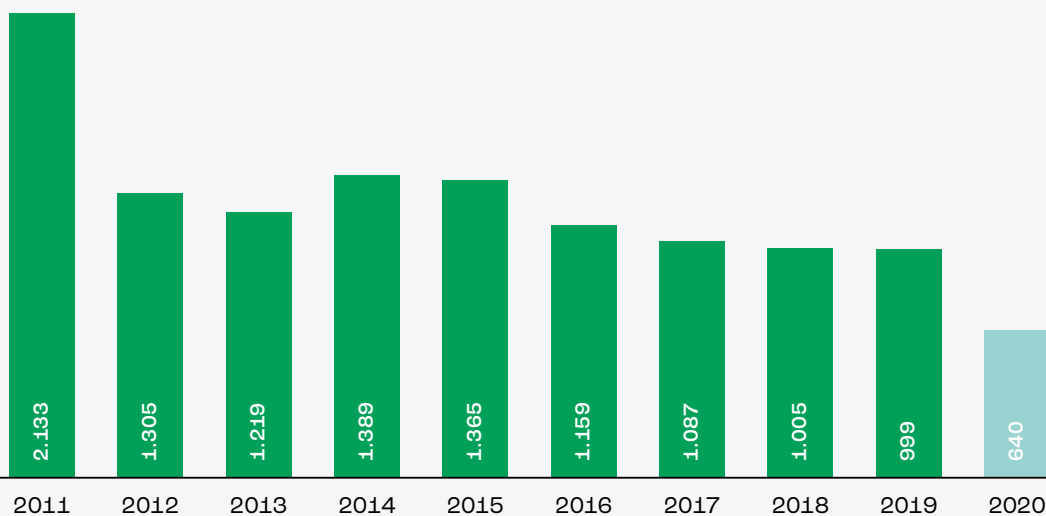
Ob nakupu novega stroja za osvetljevanje tiskarskih offset plošč smo zamenjali tudi dobavitelja plošč in začeli uporabljati plošče, ki so drugačne tehnologije, tako imenovane »processless«, kar pomeni, da jih ni več potrebno razvijati s pomočjo kemikalij. Za razvijanje smo prej uporabljali kemikalijo (razvijalec), sedaj pa se plošče razvijejo v tiskarskem stroju. Pri tem se ne uporabljajo nobene kemikalij, samo sperejo se z vodo, ki hladi valje v tiskarskem stroju - zaprti sistem.

Tabela 2: Nastajanje nevarnih odpadkov

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Cilj 2020	2020
Nastajanje nevarnih odpadkov (kg)	2.133	1.305	1.219	1.389	1.365	1.159	1.087	1.055	999	949	640

Cilj zmanjšanje količine nevarnih odpadkov smo si zastavili v letu 2019 in 2020. V letu 2019 smo dobili nov stroj, vendar smo še pospravljali stare zaloge razvijalcev. V letu 2020 pa odpadnega razvijalca ni bilo več. V letu 2018 je bilo nevarnih odpadkov 1.055 kg, v letu 2020 pa 640 kg, kar pomeni, da smo v dveh letih zmanjšali nastajanje nevarnih odpadkov za skoraj 40 %. Večinoma je to posledica nove tehnologije, v letu 2020 pa je razlog tudi v manjšem obsegu dela zaradi epidemije.

Graf 1: Nastajanje nevarnih odpadkov

3.3. Drugi kazalniki okoljske uspešnosti

3.3.1. Poraba električne energije

Skoraj vsako leto posodobimo del elektronske in električne opreme, s čimer zagotavljamo čim boljši izkoristek strojne opreme. Torej, da je poraba električne energije glede na letni prihodek čim manjša.

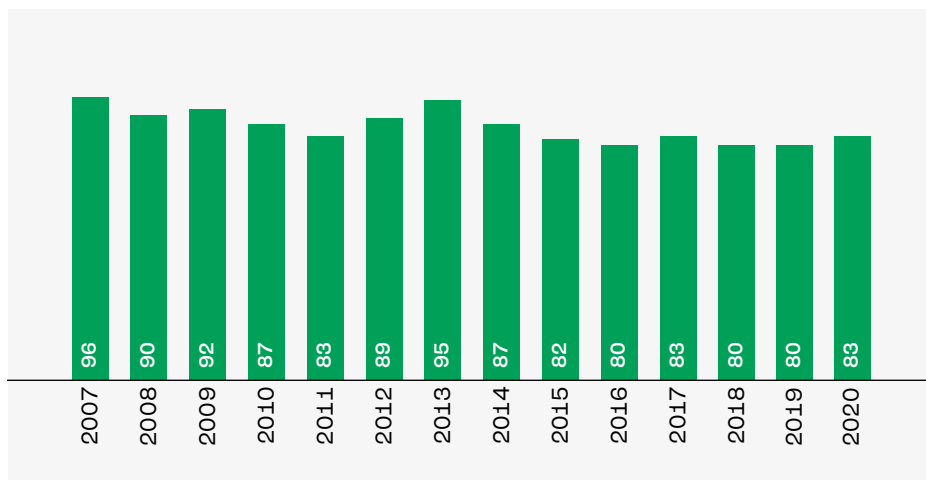
V tabeli 3 je predstavljena poraba električne energije glede na letni prihodek³. V tem kazalniku se upošteva celotna poraba električne energije (ne glede na to, koliko jo proizvedemo v lastni sončni elektrarni).

Tabela 3: Poraba električne energije glede na letni prihodek³

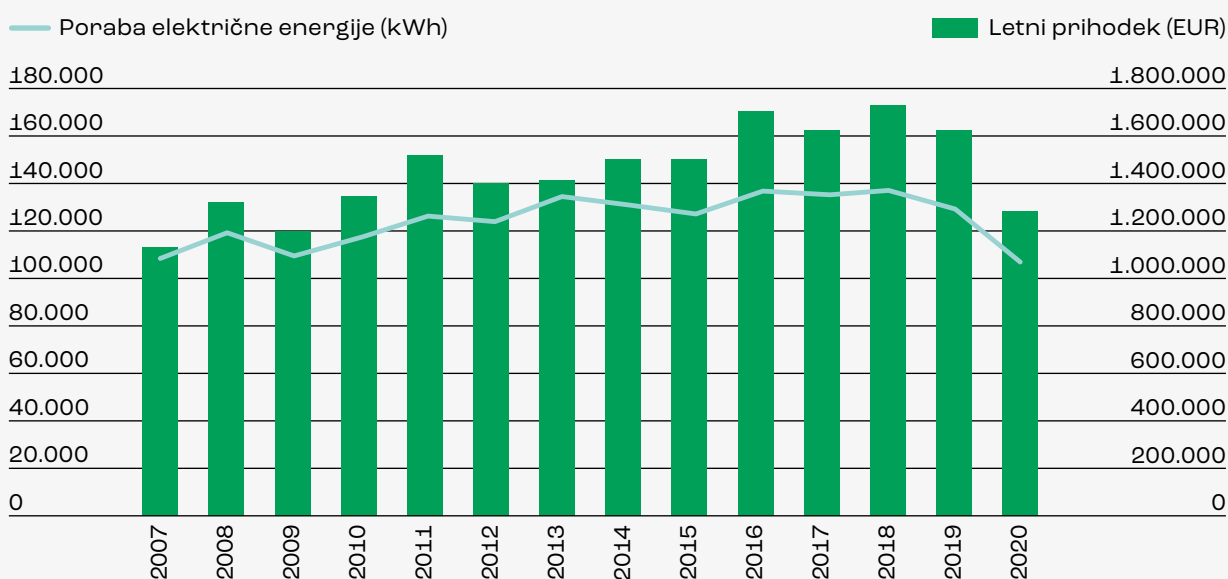
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Cilj 2021
Poraba električne energije (kWh/letni prihodek)	96	90	92	87	83	89	95	87	82	80	83	80	80	83	83

³ Letni prihodek je izražen v tisočih EUR.

Graf 2: Poraba električne energije glede na letni prihodek³

Graf 3: Prikaz porabe električne energije in letnih prihodkov

Z grafom 3 prikazujemo porabo električne energije (črta) in prihodek podjetja (stolpci) preko let. Do leta 2011 sta se poraba električne energije in letni prihodek sorazmerno povečevala oz. zniževala. Od leta 2012 dalje pa omenjena dva parametra nista več rastla oz. padala enakomerno. V letu 2018 se je letni prihodek povečal, poraba električne energije pa se ni povečala tako izrazito. Razlog vidimo v tem, da smo za enak obseg dela iztržili višje cene. V letu 2019 se je poraba električne energije zmanjšala, a nižji je bil tudi letni prihodek. Oba kazalca sta se znižala enakomerno, saj je kazalnik poraba električne energije glede na letni prihodek enaka kot v letu 2018.

V letu 2020 je prišlo do precejšnjega znižanja prihodkov. Poraba električne energije je prav tako padla, vendar če si pogledamo graf 2, se je kazalnik poraba električne energije glede na letni prihodek, povečal. V letu 2020 je bilo manj povpraševanj, zaradi tega so bili večji pritiski na naše cene. Posledično so bile cene naših izdelkov in storitev nižje.

3.3.2. Proizvodnja električne energije iz OVE

V začetku oktobra 2018 smo na streho našega podjetja postavili sončno elektrarno. V prvem letu je sončna elektrarna obratovala samo zadnje 3 mesece v letu. V letu 2019 in 2020 pa celo leto.

V letu 2020 smo v lastni sončni elektrarni proizvedli 22.190 kWh električne energije, kar predstavlja 21 % električne energije, ki smo jo porabili v omenjenem letu.

Tabela 4: Proizvodnja električne energije iz obnovljivih virov energije

	2018	2019	2020
Proizvodnja električne energije (kWh) iz OVE	2.971	21.300	22.190
Odstotek proizvedene energije iz OVE glede na celotno porabo (%)	2 %	16 %	21 %

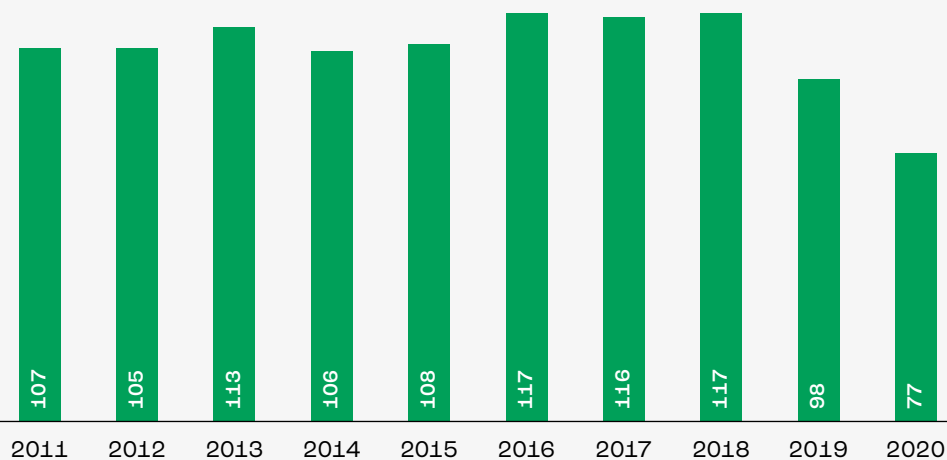
3.3.3. Emisije snovi v zrak

Naš ogljični odtis izračunavamo od leta 2007. Metodologijo izračunavanja CO₂ odtisa smo povzeli po Umanoteri, Slovenski fundaciji za trajnostni razvoj⁴. V izračunu ogljičnega odtisa za leto 2020 so upoštevani neposredni izpusti zaradi ogrevanja prostorov, posredni izpusti zaradi porabe električne energije, prevozov zaposlenih na delo in službenih prevozov ter porabe papirja. Pri izpustih zaradi porabe električne energije smo električno energijo, ki smo jo proizvedli v sončni elektrarni odšteli od porabljene električne energije.

V letu 2020 smo iz našega podjetja v ozračje izpustili 77 t CO₂, leto prej 98 t CO₂, leta 2018 pa 117 t CO₂. V primerjavi z letom 2018 so se izpusti v 2020, zmanjšali za 34 %. Na grafu 4 je prikazan naš ogljični odtis preko let.

4 V aprilu 2019 smo preverili, ali je prišlo do sprememb pri konverzijskih faktorjih. Naša metodologija je bila ponovno potrjena kot ustrezna, popravek je bil narejen samo pri porabi papirja – ki predstavlja najmanjši delež našega ogljičnega odtisa.

Graf 4: Emisije CO₂ (t)

V tabeli 5 je prikazana tudi primerjavo med viri izpustov v letih 2018 (v tem letu je sončna elektrarna proizvedla le 2 % naše porabe električne energije) in 2020 (v tem letu smo pridobili 21 % električne energije iz lastne sončne elektrarne). V letu 2020 je prišlo tudi do precejšnjega zmanjšanja CO₂ izpustov na področju prevozov (zaradi epidemije Covid – 19 je bilo 3 mesece večina zaposlenih na čakanju na delo; prav tako ni bilo službenih prevozov, ker ni bilo sestankov in obiskov partnerjev).

Tabela 5: Primerjava CO₂ odtisa med leti 2018, 2019 in 2020 (t)

	2018	2019	2020	razlika 2020-2018
Električna energija	74,23	59,84	46,86	-27,37
Ogrevanje	9,69	9,02	10,15	0,46
Prevozi	32,65	28,74	19,81	-12,84
Papir	0,12	0,17	0,17	0,05
Skupaj ogljični odtis v t CO ₂	116,7	97,78	77,00	-39,70

V oktobru 2020 smo na ARSO prijavili naš klimat, za katerega smo poleti ugotovili, da ima več kot 3 kg ozonu škodljivih snovi ali fluoriranih toplogrednih plinov. Kot upravljavcu nepremične opreme za klimatizacijo oz. hlajenje nam ni potrebno vsakoletno poročati na ARSO. V primeru, da bomo morali plin v klimat dodati, pa bomo to upoštevali tudi pri CO₂ izračunu.

Tabela 6 in graf 5 prikazujeta sestavo našega ogljičnega odtisa v letu 2020. Največji del še vedno predstavlja poraba električne energije (60,9 %), sledijo prevozi (25,7 %) in ogrevanje (13,2 %). Poraba pisarniškega papirja pa predstavlja zelo majhen delež (0,2 %).

Tabela 6: Ogljični odtis v letu 2020 glede na vire izpustov

	t CO ₂	delež CO ₂ (%)
Elektrika	46,86	60,90
Prevozi	19,81	25,70
Ogrevanje	10,15	13,20
Pisarniški papir	0,17	0,20
Skupaj	77,00	100,00

Graf 5: CO₂ odtis v letu 2020 glede na vire izpustov

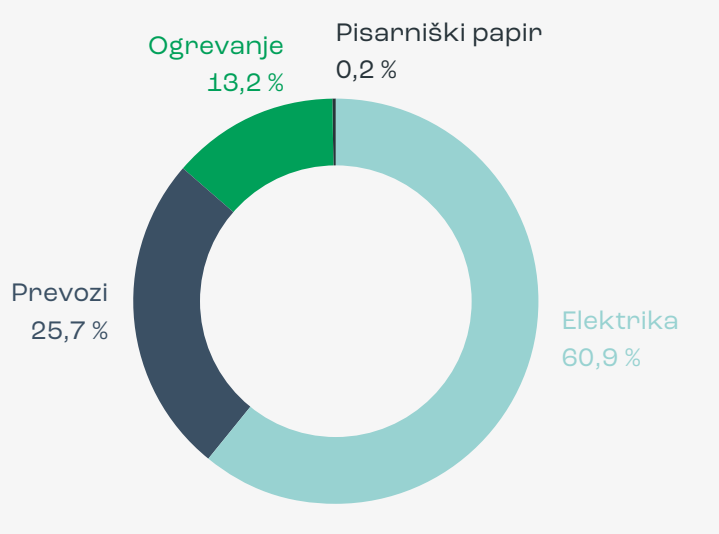
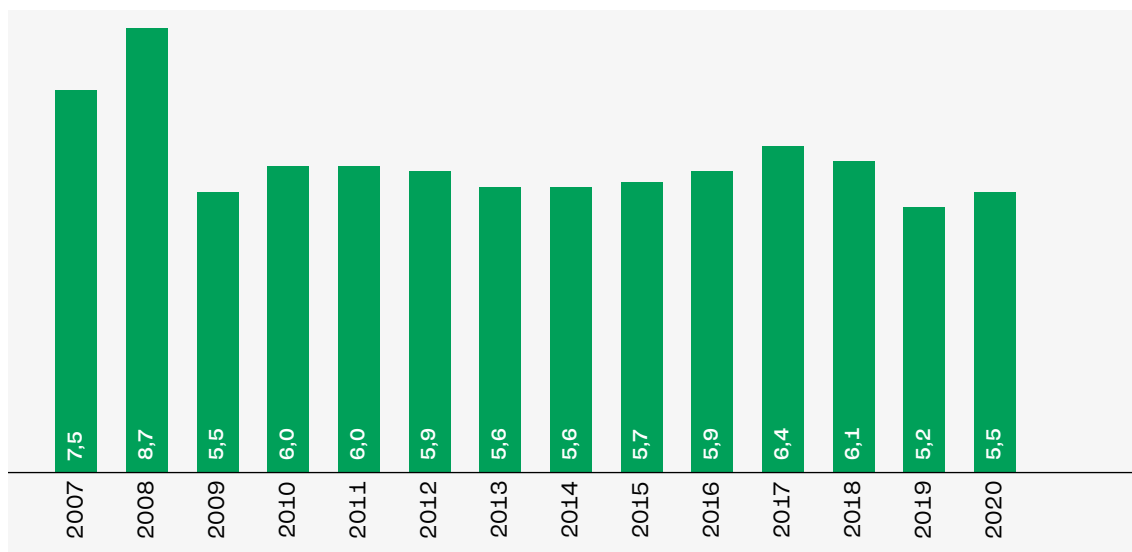

Tabela 7: Emisije CO₂ glede na zaposlenega

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Emisije CO ₂ (t/ zaposlenega)	7,5	8,7	5,5	6	6	5,9	5,6	5,6	5,7	5,9	6,4	6,1	5,2	5,5

Kazalnik emisije CO₂ (t/ zaposlenega) je v letu 2020 malce višji kot je bil v letu 2019. Čeprav se je ogljični odtis celotnega podjetja v letu 2020 močno zmanjšal. V letu 2020 niso bili prisotni vsi zaposleni ves čas, smo to upoštevali pri izračunu tega kazalnika. Z upoštevanjem zaposlenih, ki so bili od aprila do septembra na čakanju na delo doma, je število zaposlenih, ki so bili prisotni v podjetju 14.

Graf 6: Emisije CO₂ glede na zaposlenega

3.3.4. Količina nabavljenih kemikalij

Kemikalije glede na njihove lastnosti, opredeljene v varnostnih listih, ločimo na nenevarne in nevarne. Med nenevarnimi kemikalijami največji delež predstavljajo barve za offset tisk, manjši del pa kemikalije za dodatek pri tisku.

Med nevarnimi kemikalijami največji delež predstavljajo preparati za pripravo vlažilne vode⁵ (izopropilni alkohol), preparati za izmivanje in čiščenje ter v manjših količinah še druge kemikalije.

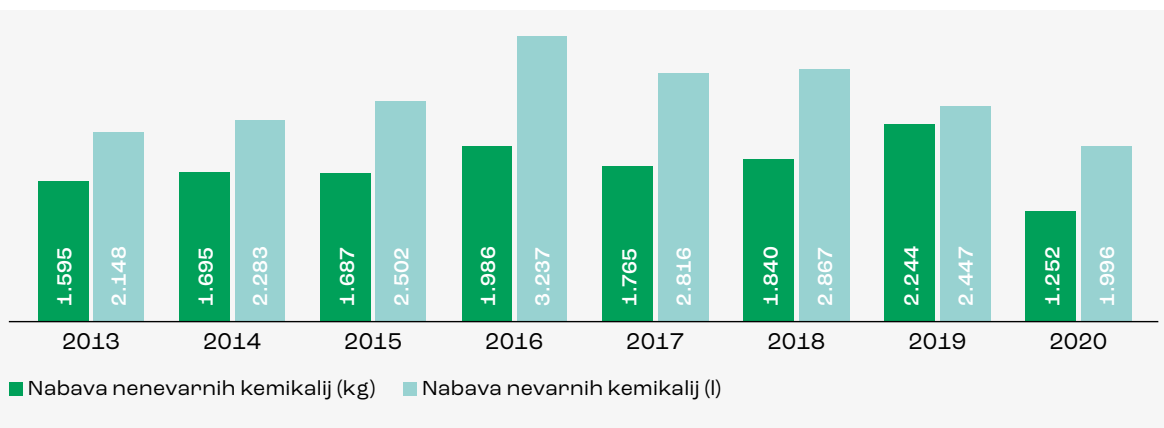
V letu 2020 je prišlo pri nabavi nenevarnih kemikalij za 44 % zmanjšanje in pri nabavi nevarnih kemikalij za 18 % zmanjšanje.

Tabela 8: Nabava nevarnih in nenevarnih kemikalij

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Nabava nevarnih kemikalij (kg)	1.595	1.695	1.687	1.986	1.765	1.840	2.244	1.252
Nabava nevarnih kemikalij (l)	2.148	2.283	2.502	3.237	2.816	2.867	2.447	1.996

5 Sestava vlažilne vode vpliva na kakovost odtisa. Preparati za pripravo vlažilne vode zmanjšujejo površinsko napetost in omogočajo tisk z manj vode. Le-ti vsebujejo sestavine, ki vzdržujejo stabilno pH-vrednost od 4,50 do 5,50.

Graf 7: Nabava kemikalij

3.5.5. Poraba vode

Od leta 2017 spremljamo porabo vode kot absolutni kazalnik.

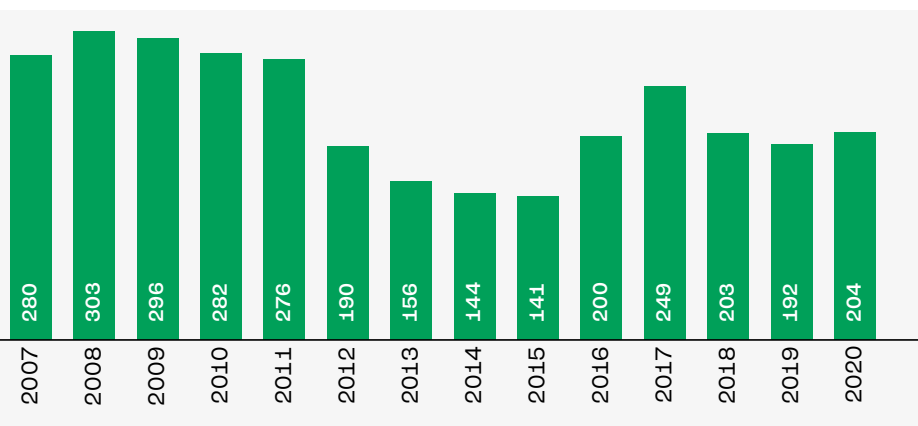
Tabela 9: Poraba vode

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Poraba vode (m³)	280	303	296	282	276	190	156	144	141	200	249	203	192	204

Graf 8 prikazuje porabo vode med leti 2007 in 2020. V prvih petih letih je bila poraba vode višja kot sedaj. Leta 2012 se je pričela zniževati in dosegla najnižjo raven leta 2015, ko smo porabili 141 m³. Prihodnji dve leti se je poraba vode zopet pričela povečevati. Sredi leta 2016 smo poskusno namestili sistem za vlaženje zraka v tiskarni in dodelavi. Ta sistem smo poleti 2017 namestili v celotnem obsegu, zato se je poraba vode v letu 2017 še povečala. V 2017 je prišlo tudi do izliva vode na zunanji cevi, odstopanje se pozna na računu za avgust. V letu 2019 se je poraba vode znižala pod raven iz leta 2016.

V letu 2020 je bila poraba vode kar visoka, glede na to, da smo delali manj. Vode v tehnološke procese ne porabljamo veliko. Razlog je verjetno v tem, da smo si vsi pogostejše umivali roke in tako skrbeli za zmanjšan prenos okužb. Možno pa je tudi, da je v avgustu in septembru voda puščala – komunalno podjetje je v avgustu zamenjalo števec za vodo. Ko smo v začetku novembra prejeli račun za oktober smo ugotovili nenormalno visoko porabo. Pri pregledu jaška s števcem smo opazili, da voda ob števcu močno pušča. Komunalno podjetje smo takoj obvestili. Avgusta in septembra je bila že višja poraba, vendar ne tako močno povečana, da bi opazili.

Graf 8: Poraba vode

3.3.6. Nastajanje odpadnega papirja

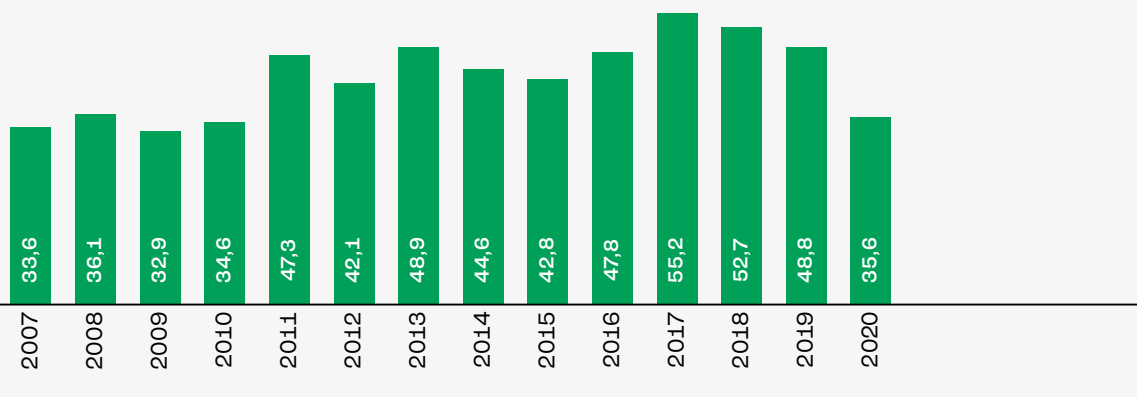
Za izdelavo tiskovin nabavljamo papir v polah (70x100 cm, 90x64 cm...), ki jih potem z rezalnim strojem sami razrežemo na različne dimenzije – odvisno od posameznega naročila. Strankam svetujemo kateri formati papirja nudijo najboljši izkoristek, na končno odločitev stranke pa nimamo vpliva. Če so ostanki papirja iz razreza še dovolj veliki jih podarimo vrtcem, šolam ali drugim zavodom, ki jih uporabijo za umetniško ustvarjanje. Odpadni papir od druge polovice leta 2019 zbiramo v eni frakciji.

V letu 2020 se je količina odpadnega papirja zmanjšala zaradi manjše nabave papirja.

Tabela 10: Nastajanje odpadnega papirja

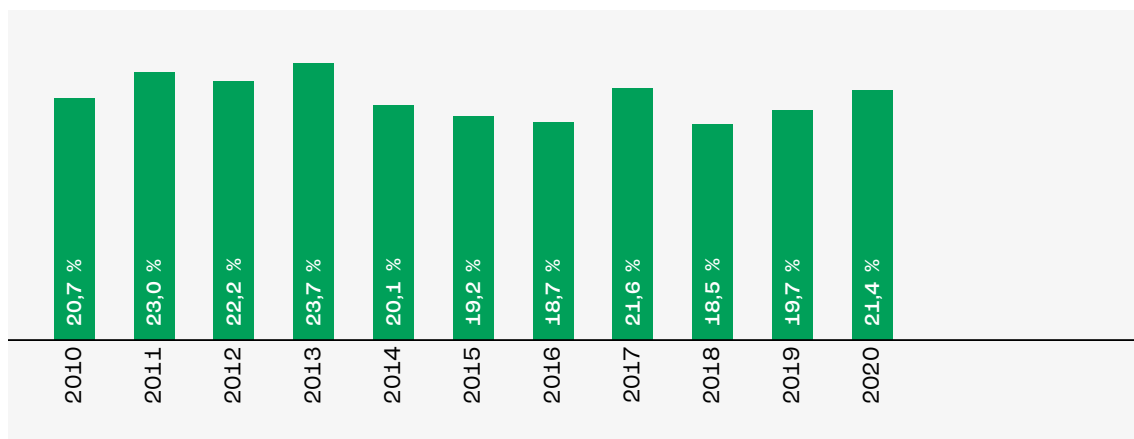
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Nastajanje odpadnega papirja (t)	33,6	36,1	32,9	34,6	47,3	42,1	48,9	44,6	42,8	47,8	55,2	52,7	48,8	35,6

Graf 9: Nastajanje odpadnega papirja

Graf 10 prikazuje delež odpadnega papirja, glede na nabavljen papir. V letu 2020 je bil ta delež 21,4 %. Ves čas spremljanja se delež odpadnega papirja giblje okoli 20 %, kar je primerljivo z drugimi tiskarnami.⁶

Graf 10: Delež odpadnega papirja, glede na nabavljen papir

⁶ V juliju 2016 smo naredili primerjavo z 9 evropskimi tiskarnami, ki so prav tako kot mi, registrirane v shemo EMAS. Zanimalo nas je, kolikšen je delež odpadnega papirja, glede na nabavljen papir (output – input) v drugih tiskarnah. Ugotovili smo, da je naše podjetje primerljivo z večino drugih tiskarn. Osem tiskarn (izmed devetih) ima okoli 20 % delež odpadnega papirja - tako kot mi.

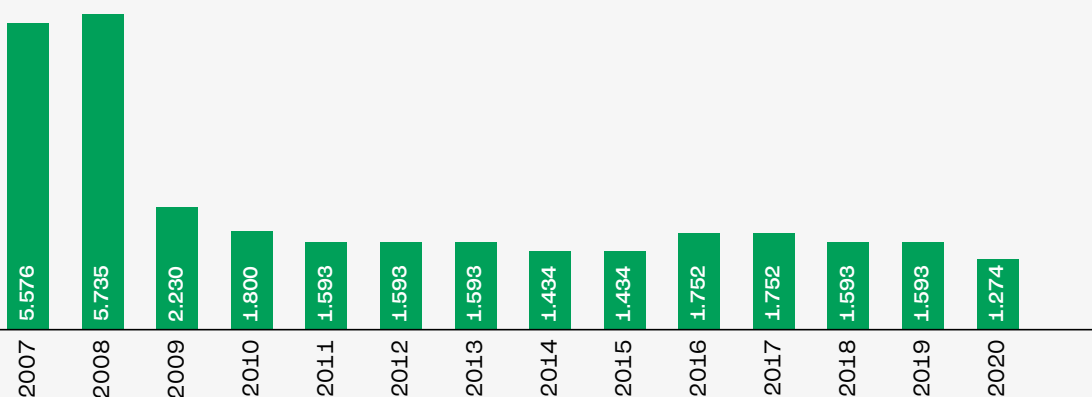
3.3.7. Nastajanje mešanih odpadkov

Nastajanje mešanih odpadkov je od leta 2010 dalje zelo konstantno. V letu 2020 se je še zmanjšalo, zaradi manjšega obsega našega dela.

Tabela 11: Nastajanje mešanih odpadkov

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Nastajanje mešanih odpadkov (kg)	5.576	5.735	2.230	1.800	1.593	1.593	1.593	1.434	1.434	1.752	1.752	1.593	1.593	1.274

Graf 11: Nastajanje mešanih odpadkov

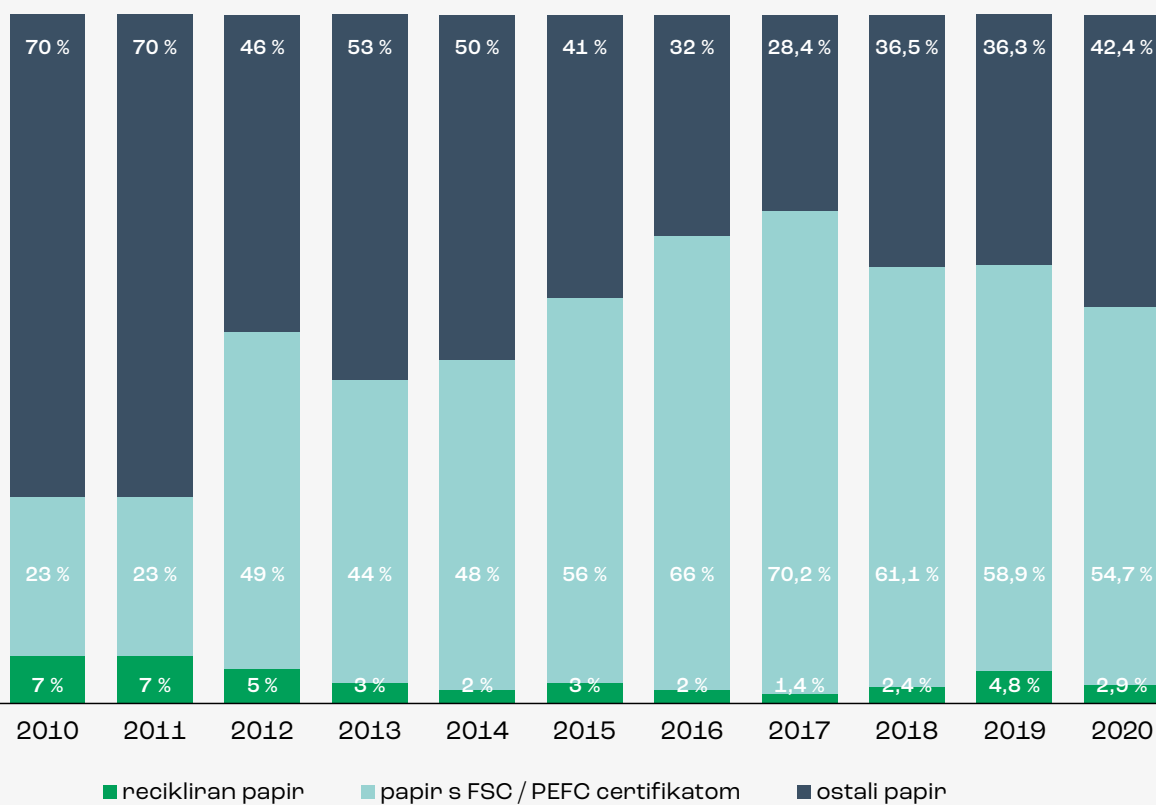
3.3.8. Spodbujanje strank k nakupu tiskovin iz recikliranega papirja ali papirja s FSC/PEFC certifikatom

Iz tabele 12 je razvidno, da je delež recikliranega papirja v letu 2020 malce višji kot je bil leta 2018. Delež papirja s FSC oz. PEFC certifikatom pa se je že tretje leto zapored znižal.

Tabela 12: Odstotek recikliranega papirja in papirja s FSC in PEFC certifikatom glede na celotno količino kupljenega papirja

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
recikliran papir	7 %	7 %	5 %	3 %	2 %	3 %	2 %	1,4 %	2,4 %	4,8 %	2,9 %
papir s FSC / PEFC certifikatom	23 %	23 %	49 %	44 %	48 %	56 %	66 %	70,2 %	61,1 %	58,9 %	54,7 %
ostali papir	70 %	70 %	46 %	53 %	50 %	41 %	32 %	28,4 %	36,5 %	36,3 %	42,4 %

Graf 12: Sestava nabavljenega papirja

3.3.9. Biotska raznovrstnost

Velikost parcele, na katerih stoji naše podjetje je 1.150 m². Poleg nje, je še ena nezazidana parcela v velikosti 1.600 m². V prihodnjih letih nameravamo na tem zemljišču zgraditi manjši hotel, namenjen "outdoor" gostom.

Stavba zavzema 290 m², parkirišča pa 390 m². Ostalo je travnik, na katerem imamo zasajena medovita drevesa (lipe). V travo smo posebej zasejali različne cvetice – ivanjščice, spominčice... Poleg čebel so naši obiskovalci tudi krti in ptice – nobenih ne preganjamo.

4. Obveznosti glede skladnosti

Delovanje našega podjetja je z vidika varstva okolja podvrženo naslednjim zakonskim regulativam:

- splošni predpisi (varstvo okolja, požarna varnost, zdravje pri delu...),
- varstvo voda (odpadna voda),
- varstvo zraka (mala kurilna naprava na plin, klimat),
- varstvo pred hrupom (varovanje delavcev pred hrupom),
- nevarne snovi in varstvo tal (ravnanje in skladiščenje nevarnih snovi),
- ravnanje z odpadki (različne frakcije odpadkov, ravnanje z embalažo in odpadno embalažo),
- energetika (energetska izkaznica stavbe, samooskrba z električno energijo),
- lokalni predpisi občine Žirovnica (odpadna voda, komunalni odpadki, pitna voda...),
- nekateri evropski predpisi (Uredba REACH, Uredba 1272/2008, Uredba 1221/2009, 2017/1505 in 2018/2026) ter
- potrebe in pričakovanja zainteresiranih strani, ki postanejo obveznost glede skladnosti (SVHC snovi, uporaba papirja s FSC in PEFC certifikati in recikliranih papirjev).

Za izdelavo in uporabo tiskovin ne obstaja noben zakonski predpis. Ob koncu uporabe tiskovin, pa Uredba o odpadkih (Ur.l. št. 37/15, 69/15 in 129/20) določa, da je potrebno odpadke iz papirja zbirati ločeno.

Delovanje podjetja je skladno z zakonskimi zahtevami, posebnih dovoljenj ne potrebujemo.

Vsako leto moramo izvesti meritev emisij snovi v zrak na mali kurilni napravi. Letni pregled in meritve so bile izvedene maja 2020. Na osnovi pregleda je bilo napisan *Zapisnik o meritvah kurilne naprave* in *Zapisnik o pregledu kurilne naprave* (KNOF Dimnikarstvo in storitve Alojz Cizelj s.p., 13. 5. 2020).

Poročilo o nastalih odpadkih in ravnanju z njimi (ODP-nastajanje 2019) smo na ARSO poslali do zahtevanega roka (13. 3. 2020). Načrt gospodarjenja z odpadki smo posodobili, prav tako smo v zahtevanih rokih posodobili Evidenco o nastajanju odpadkov.

Do konca marca smo izpolnili tudi *Poročilo o embalaži za leto 2019*, ki jo moramo oddajati ker letno proizvedeno manj kot 15 ton embalaže.

V oktobru 2020 smo na ARSO prijavili naš klimat (klimatski sistem AK-KO THERM AT 4 8x8), za katerega smo poleti ugotovili, da ima več kot 5 ton ekvivalenta CO₂. Naš serviser je ugotovil, da to lahko izmeri samo z zajemom plina iz opreme. Kot upravljavcu nepremične opreme za klimatizacijo oz. hlajenje nam ni potrebno vsakoletno poročati na ARSO. To v našem imenu stori naš pooblaščen serviser. Enkrat letno pa moramo izvesti preverjanje uhajanja plina; v letu 2020 smo to izvedli 20. avgusta.

5. Komuniciranje

5.1. Zunanje komuniciranje

Veliko informacij o delovanju našega podjetja je dostopnih preko spletne strani www.medium.si, kjer vsako leto objavimo Okoljsko izjavo oz. Dopolnitev okoljske izjave za preteklo leto.

V dveh revijah objavljamo prispevke o delovanju našega podjetja in/ali okoljskih temah. V letu 2020 smo objavili pet člankov. V reviji EOL smo objavili dve okoljski novici: *Zmanjšanje ogljičnega odtisa za 16,2 %* (junij) in *Zeleni zabojček* (oktober). V Novicah občine Žirovnica pa *Zemlja diha s čistejšimi pljuči* (maj), *Biotska raznourstnost še vedno pada* (julij), *Kako premagati težave s spanjem* (oktober).

Junija smo podaljšali članstvo v Zelenem omrežju, kar nam omogoča brezplačno objavlanje okoljskih novičk v reviji EOL štirikrat letno.

Čeprav se je projekt LIFE B.R.A.V.E.R. že zaključil v letu 2019, smo v novembru 2020 na prošnjo Znanstveno-raziskovalnega središča Bistra Ptuj, ki je v Sloveniji vodila omenjeni projekt, izpolnili vprašalnik, ki se je navezoval na socialno-ekonomske učinke z vzpostavitvijo sistema EMAS.

V septembru smo iz Jeko, javno komunalno podjetje, d.o.o., Jesenice prejeli dopis, v katerem so nas obvestili o pritožbi ene izmed naših sosed. Pritožba se je nanašala na zaznavi vonj po kemikalijah v njenem stanovanju. Na Jeko d.o.o. smo v roku 8 dni odgovorili, kako zbiramo naše odpadke in jih predajamo pooblaščenih zbiralcem ter tudi druge obrazložitve, iz katerih sklepamo, da omenjeni vonj ni prihajal od nas. Predlagali smo, da se sosed ali Jeko d.o.o. obrne na nas, takrat ko ponovno pride do težave. Vendar do tega ni prišlo, prav tako nismo prejeli nobene obrazložitve.

V decembru nam je dijakinja Srednje medijske in grafične šole v Ljubljani poslala vprašanja na temo "eko tisk". Odgovore, ki jih je potrebovala za seminarsko nalogo, ji je posredovala skrbnica SRO.

5.2. Notranje komuniciranje in usposabljanje

Notranje komuniciranje z zaposlenimi poteka na delovnih mestih, če je potrebno se skliče poseben sestanek. Manj obširne novosti in okoljske novičke se obešajo na okoljsko tablo, ki je nameščena v tiskarni. Zaposleni lahko na okoljski tabli objavijo svoje predloge, mnenja... Vsak izmed zaposlenih ima svojo "Osebno izkaznico EMAS, ISO 14001", na kateri so zapisane delovne prakse in odgovornosti v SRO.

V letu 2020 zaposleni niso podali nobenega predloga glede sistema ravnanja z okoljem.

Notranje usposabljanje zaposlenih izvajata direktor Miran Dolar ali skrbnica SRO Mirjam Fain. Zunanje usposabljanje pa izvajajo za to usposobljeni izvajalci.

V letu 2020 smo izvedli eno notranje usposabljanje. Za vse zaposlene je bila v septembru predstavitev Dopolnitev okoljske izjave za leto 2019 in razdelitev "okoljskih osebnih izkaznic". Predstavitev je bila zaradi epidemije Covid-19 poznejša kot pretekla leta.

Z zaposlenimi smo tudi v letu 2020 izvedli akcijo S kolesom v službo, ki je potekala od januarja do decembra. Skupaj smo nabrali samo 666 km. Razlog je bil v tem, da sta dva zaposlena, ki sta vsakodnevno prihajala z električnim kolesom v službo, prenehala delati pri nas. Prav tako je zaradi epidemije in z njo povezanih ukrepov manj zaposlenih hodilo v službo. Vsem udeležencem, ki so sodelovali v interni kolesarski akciji – teh je bilo v lanskem letu šest – smo podarili simbolične nagrade.

Jeseni smo se usposabljali na področju izrednih razmer. Šest zaposlenih je ponovno opravljalo izobraževanje s področja varnega dela in varstva pred požarom.

Julija se je skrbnica SRO udeležila webinarja na temo Strategija razogličanja podjetja, ki jo je organizirala Zelena Slovenija.

6. Izredne razmere

Glede na našo naravo dela smo kot najbolj verjetni opredelili štiri izredne razmere; razlitje kemikalij, požar, razlitje vode in epidemija Covid-19. Do razlitja vode na zunanji cevi je prišlo v letu 2017. Požara ali razlitja kemikalij pa nismo imeli. Epidemija Covid-19 nas je, tako kot ostale, presenetila v marcu 2020. Od takrat dalje, smo naše delovanje prilagajali zahtevam pristojnim institucijam.

Za vsako izmed omenjenih nesreč smo zapisali preventivne in aktivne ukrepe, katere tudi redno izvajamo.

Za komuniciranje z javnostjo glede izrednih razmer je zadolžen direktor, ki edini lahko potrdi resničnost informacij.

**Izjava okoljskega preveritelja o dejavnostih preverjanja in potrjevanja
št. O-005**

Slovenski institut za kakovost in meroslovje,
z registracijsko številko okoljskega preveritelja SI-V-0001,
akreditirani za preverjanje dejavnosti organizacije (NACE: 18.1),

izjavlja, da smo preverili ali organizacija:

MEDIUM d.o.o.

Žirovnica 60 C, 4274 Žirovnica
z registracijsko številko SI - O-005

izpolnjuje vse zahteve Uredbe (ES) št. 1221/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2009 o prostovoljnem sodelovanju organizacij v Sistemu Skupnosti za okoljsko ravnanje in presojo (EMAS).

S podpisom tega dokumenta izjavljamo, da:

- sta bila preverjanje in potrjevanje izpeljana popolnoma v skladu z zahtevami Uredbe (ES) št. 1221/2009, Uredbe (ES) 2017/1505 in Uredbe (ES) 2018/2026;
- rezultati preverjanja potrjujejo, da ni dokaza o neskladnosti z veljavnimi zakonskimi zahtevami v zvezi z okoljem;
- podatki in informacije iz dopolnitve okoljske izjave »Dopolnitev okoljske izjave za leto 2020, Medium d.o.o., april 2021« podajajo zanesljivo, verodostojno in pravilno sliko o vseh dejavnostih organizacije v obsegu, navedenem v okoljski izjavi

Ta dokument ni enakovreden registraciji EMAS. Registracijo EMAS lahko podeli le pristojni organ na podlagi Uredbe (ES) št. 1221/2009. Ta dokument se pri sporočanju javnosti ne uporablja samostojno.

Datum validacije: 2010-07-21

Izdaja: 10/2021-07-21

Gregor Schoss:
Direktor SIQ Ljubljana

**SLOVENSKA
AKREDITACIJA**
SIST EN ISO/IEC 17021-1
SI-V-0001

SIQ Ljubljana, Mašera Spasičeva 10, SI-1000 Ljubljana, Slovenija,
tel.: +386 1 4778 100 • fax: +386 1 4778 444 • e-mail: info@siq.si • <http://www.siq.si>

Zeleni tisk?
Modra odločitev.

Medium d.o.o.
Žirovnica 60c, 4274 Žirovnica
T 04/580 50 20
M 040/221 533
F 04/580 50 25
E medium@medium.si

www.medium.si